

Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW3.1)
Entry-Exit System (EES) op Amsterdam Airport Schiphol (AAS) Fase 2

1. Doel(en)

Het voorstel ziet op versterking van de grensveiligheid, het verbeteren van controles tegen irreguliere migratie en mensensmokkel en het voorkomen van document- en identiteitsfraude. Met EES op AAS Fase 2 wordt voldaan aan de Europese verplichtingen om in- en uitreisbewegingen van derdelanders elektronisch te registreren (documentgegevens, vingerafdrukken, gezichtsbiometrie), en wordt wachtrijvorming op de luchthaven beheerst.

Dit draagt concreet bij aan:

- Vergroten veiligheid in Nederland en het Schengengebied door registratie volgens EES van derdelanders;
- het effectiever voorkomen en tegengaan van illegale grensoverschrijding en illegaal verblijf;
- het efficiënt faciliteren van bonafide reizigers, zodat mobiliteit en economische aantrekkingskracht behouden blijven.

2. Beleidsinstrument(en)

Het instrument is een gerichte rijksbijdrage (subsidie) aan Schiphol Nederland B.V. voor de realisatie van EES Fase 2 op Amsterdam Airport Schiphol, uitgevoerd binnen de Publiek Private Samenwerking (PPS) Contactloos Reizen (Schiphol, Asiel en Migratie/ Ministerie Justitie en Veiligheid, KMar/Ministerie van Defensie, IenW).

De scope omvat:

- Asset delivery: verplaatsen van 83 'no regret' kiosken en plaatsen van extra enrolment kiosken op aankomst-, transfer- en upstream locaties (totaal 161 kiosken verdeeld over AF1 4, NS/S, D1, E2e, GH, PRM-gebieden); aanpassing van balies (incl. extra KMar balie AF3) en terminalinfrastructuur (IT infra, schermen, dynamische bebording, sensoren, camera's).
- IT development & delivery: werkende kiosk (hardware/software), integratie met overheidssystemen, doorontwikkeling (Eagle Eye) en improvements (Morphowave), test- en onderhoudsplannen, overdracht naar beheer.
- Business change: implementatievoorbereiding (ORAT), pilots, go live en after go live begeleiding.
- Flow balancing & wayfinding: MVP doorontwikkeling en uitrol om reizigersstromen te spreiden en wachtrijen binnen norm te houden.
- Onderhoud: 5 jaar onderhoud voor 168 enrolment kiosken (vanaf 1 november 2025).
- Mitigatie vertragingsschade: dekking van kosten door uitstel Entry in Operation EES (12/11/2024 → 09/04/2026).

De rijksbijdrage dekt projectinvesteringen en onderhoud (50% van de totale projectbegroting van € 50 mln, ex btw; max. € 25 mln); de overige 50% wordt door Schiphol betaald; aanvullende beheerlasten buiten de kiosken worden separaat met partijen afgestemd.

3. a. Financiële gevolgen voor het Rijk	€ 25 mln (ex btw) in 2026 (zie tabel 1)
3. b. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Niet van toepassing
4. Nagestreefde doeltreffendheid	• Europese verplichtingen: EES vereist elektronische registratie van in- en uitreis van derdelanders; Fase 2 maakt volledige doelgroep afhandeling mogelijk op AAS', de grootste grensdoorlaatpost van Nederland. • Capaciteitsgrenzen: fysieke baliecapaciteit alleen is onvoldoende voor het voldoen aan de verplichtingen voor EES; self-service enrolment verplaatst processtappen van de balie naar de enrolment kiosken en verlaagt piekbelasting op KMar-balies. Dit draagt bij aan het efficiënt faciliteren van reizigers. • Datagedreven grensproces: complete en kwalitatieve data geregistreerd onder EES vergroten detectiekans op identiteits- en documentfraude en verbeteren risicoselectie bij MTV en intra-Schengen vervoersbewegingen. Identiteitsfraude en overschrijding van termijn van kort verblijf (overstay) worden sneller opgespoord en kan leiden tot toegangsweigerings. • Doorstroming en normenkader: wayfinding en flow balancing optimaliseren spreiding, beperken wachtrijvorming en borgen dienstverlening aan bonafide reizigers. Dit draagt bij aan het efficiënt faciliteren van reizigers. • Causale keten: investeringen in kiosken en IT-processen leiden tot hogere verwerkingscapaciteit, betere datakwaliteit. Dit leidt tot gerichtere selectie, wat zorgt voor minder irreguliere migratie/overstays en verbeterde publieke veiligheid, met tegelijk kortere doorlooptijden voor bonafide reizigers.
5. Nagestreefde doelmatigheid	• Substitutie arbeid-techniek: self-service kiosken reduceren structureel de benodigde inzet aan de KMar balie; de beperkte personele capaciteit bij KMar wordt doelmatiger ingezet voor exception handling, handhaving en opsporing. • Herinzet 'no-regret' assets: verplaatsen i.p.v. nieuw aanschaffen beperkt investeringskosten; terminalaanpassingen worden gericht uitgevoerd waar de doorstroomwinst het grootst is. • Gefaseerde implementatie: progressive approach en Operational Readiness and Airport Transfer (ORAT) beperken uitval en herwerk; lessons learned uit Fase 1 worden toegepast op Fase 2.

	• Flow balancing: sturen op spreiding in tijd en ruimte vergroot benutting van bestaande infrastructuur en verlaagt piekcapaciteitseisen.
6. Evaluatieparagraaf	• Vaststellen of EES fase 2 bijdraagt aan efficiëntere afhandeling, beheersmatige doorstroming en naleving van EU-verplichtingen, en inzicht verkrijgen in de effecten op veiligheid en handhaving; dit monitoren we gezamenlijk met partners via periodieke rapportages en in de beheerfase, conform de governance-afspraken in de PPS. Daarbij worden privacy, ethiek en (cyber)security als randvoorwaarde gemonitord. • Verantwoording en rapportage: Financiële eindverantwoording met controleverklaring van een onafhankelijke accountant, vastgesteld conform subsidiebesluit. • Resultaten worden gedeeld binnen de PPS en – waar passend – via reguliere rapportagelijnen met de Tweede Kamer.

Tabel 1 Financiële bestedingsplan (bedragen x €1.000; betreft rijksbijdrage voor subsidie EES op AAS Fase 2, maximaal € 25.000.000; alle bedragen ex btw)

Onderdeel EES op AAS fase 2 begroting	Bedrag
Investerings incl. IT, business change en flow balancing	€ 21.050,00
Vertragingskosten EES (12/11/2024–03/11/2025)	€ 2.450,00
5 jaar onderhoud enrolement kiosken	€ 1.500,00

Noot bij samenloop met bestedingsplan KMar De rijksbijdrage aan EES op AAS Fase 2 vormt de technische ruggengraat van het grensproces waarop KMar zijn bevoegdheden uitoefent. Het sluit rechtstreeks aan op de KMar-doelen “Basis systemen en techniek op orde” en “Doorpakken en veiligheid vergroten”, en levert aantoonbare doelmatigheidswinst op door vermindering van balieafhankelijkheid, betere risicoselectie en hogere verwerkingscapaciteit met behoud van normconforme wachttijden. De evaluatie sluit aan bij de KMar-evaluatiecyclus, zodat effecten op inzet en handhaving integraal kunnen worden gezien.